

Historisch Nieuws

Recente aanwinsten Streekarchief te Hilversum

Zuiveringscommissie Hilversum

Het Streekarchief Gooi en Vechtstreek heeft het archief van de Zuiveringscommissie Hilversum (1945-1946) verworven. Deze commissie was ingesteld om zuiveringsmaatregelen te treffen tegen ambtenaren van de gemeente Hilversum die tijdens de oorlog de 'Nederlandse zaak' schade hadden berokkend. Het archief is beperkt openbaar vanwege de voor de privacy van nog levende personen gevoelige informatie. Dit betekent dat de stukken alleen te raadplegen zijn na ondertekening van een verklaring ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dat gegevens over nog levende personen uit dit archief niet met naam en toenaam gepubliceerd mogen worden.

Buwalda

Een andere aanwinst van het Streekarchief Gooi en Vechtstreek is een verzameling stukken uit archief van

de familie Buwalda. Deze familie had aan het begin van de 20e eeuw een makelaarskantoor in Hilversum. Het archief bevat onder andere eigendomsakten van het logement 'Hof van Holland', kas- en gastenboeken van hotel-restaurant het 'Hof van Holland' daterend van het einde van de 19e eeuw, verkoopaffiches van landhuizen en een genealogisch overzicht van de familie Buwalda met een zijsprong naar de bekende Larense caféhouder Jan Hamdorff. In het tijdschrift *Eigen Perk* heeft Fred Repko in 1993 een interessant artikel geschreven over het Hof van Holland (herdrukt in het HHT 2006 nr 4, p. 185-198). Op de website van Albertus Perk kunt u het artikel digitaal lezen.

In een artikel van Ineke de Ronde in dit nummer van het HHT leest u meer over de verzameling-Buwalda.

Voor verdere informatie betreffende het Streekarchief: www.gooienvechtstreekhistorisch.nl

In de nalatenschap van Buwalda bevond zich onder andere een foto-album ter gelegenheid van het 25-jarige makelaarsjubileum van A.R. Buwalda. Het bevat foto's van oud-Hilversum, zoals deze van de Kerkbrink. De foto moet van vóór 1881 dateren; in dat jaar werd het oude raadhuis ingrijpend verbouwd. De Grote Kerk kreeg in 1890 een face-lift. Hiermee is dit een van de oudste foto's van Hilversum.

Gijsbertha Grietje Suijk, 1929-2005

In 2005, kreeg de Historische Kring Albertus Perk bericht dat zij een van de erfgenamen was van mevrouw Suijk, die op 13 juni 2005 in Soest overleden was. Een grote verrassing en natuurlijk reden om na te gaan wie de gulle geefster was. De Historische Kring Loosdrecht was ons echter voor met een publicatie eerder dit jaar. Onderstaande gegevens zijn voor een groot deel afkomstig van het Loosdrechtse artikel, dat zich baseerde op gegevens van mevrouw Nan Hagen, een zus van de jeugd vriendin van mevrouw Suijk.

Jeugd

Gijsbertha Grietje (Bep) Suijk werd op 1 februari 1929 in Hilversum geboren. Ze was het enige kind van Jacob Suijk en de Loosdrechtse Anna Renooy. Haar vader was eerst elektricien en vervolgens bakkersknecht. Na zijn huwelijk in 1928 vestigde hij zich als brood- en banketbakker aan het Dr. P.J.H. Cuyppersplein op nummer 4. Bep ging naar de openbare lagere school aan de Huygensstraat. Ze was slechtziend en ziekelijk, maar volgde wel de MULO op de Rembrandtschool en deed daarna nog enkele cursussen bij Schoevers. Ze werkte onder andere op het kantoor van de huishoudschool aan de Vermeerlaan tot haar ouders haar nodig hadden in de winkel. Dat veranderde haar leven ingrijpend.

Blind

Bep was van jongs af aan slechtziend. Volgens een professor in het Ooglijdersziekenhuis in Utrecht kon het zicht door een operatie verbeterd worden. De gevolgen waren desastreus: na de operatie kon ze helemaal niets meer zien. Een moeilijke tijd brak aan, maar daarna ging ze braille leren. Ze vond daarin ook werk. In de Blindenbibliotheken in Ermelo en Den Haag deed ze correctiewerk aan brailleboeken.

In de jaren '50 verhuisde ze met haar ouders naar de Birkstraat in Soest. Na hun overlijden bleef ze daar nog jaren wonen. Later verhuisde ze naar de Veenbesstraat. Met hulp van de bovenbuurvrouw en zes dames

van de Hervormde Kerk kon ze zich nog lang redden. Toen het zelfstandig wonen niet meer ging, verhuisde ze naar Groot Engedal aan de Dalweg in Soest. Daar is ze na een zeer moeilijke periode overleden. Ze werd bij haar ouders en grootouders in Loosdrecht begraven.

Interesses

Mevrouw Suijk had veel belangstelling voor de geschiedenis. Dat blijkt ook uit het feit dat ze drie historische verenigingen bedacht in haar testament. Loosdrecht, waar haar moeder en grootmoeder vandaan kwamen. Hilversum, waar ze geboren was en haar jeugd doorbracht. En Soest, de plaats waar ze ruim 50 jaar woonde. Daarnaast was schaken haar grootste hobby. Ze was daarin zeer goed, waaruit haar grote intelligentie bleek. Ze heeft vele grote wedstrijden, zowel in binnen- als buitenland gespeeld. Haar vaste begeleider bij die wedstrijden was Geertruida Hagen, die ze vanaf de eerste schooldag kende, en die heel veel andere reizen met haar heeft gemaakt.

Veel mensen Op Pad met Albertus Perk

Zitadelle Hilversum

Ook deze zomer organiseerde onze historische kring op de eerste zondag van de maand excursies naar het Hilversumse verleden. Dat de Tweede Wereldoorlog hot is bleek al direct bij de eerste fietstocht, die op 3 mei leidde langs Zitadelle Hilversum. Tijdens de laatste oorlogsjaren was het hoofdkwartier van de bevelhebber van de Duitse Wehrmacht in Nederland gevestigd in de villawijk Trompenberg. De tocht voerde langs de Wisseloordbunker en de Blaskowitzbunker. Ook werden plekken die getroffen werden door de geallieerde bombardementen in 1944 en 1945 aangedaan, alsmede een deel van het tracé van de tankgracht.

De rondleiders Pieter Hoogenraad en Frits van Kersen hadden wel gerekend op veel belangstelling, maar toen de Kerkbrink 's middags al gauw volstroomde met meer dan 250 enthousiaste met zaklantaarns bewapende fietsers moesten zij toch wel even slikken. De rondleiding duurde door de grote toeloop wat langer dan gepland, maar werd een groot succes. Dat was mede het gevolg van de discipline van de deelnemers, die soms wel een half uur moesten wachten voordat zij

De Wisseloordbunker, waarin ooit de telefooncentrale van de Duitse Wehrmacht was ondergebracht, was één van de attractiepunten. (foto: EJP)

de bunkers in konden. Zij konden een kijkje nemen in de Wisseloordbunker, die door de nieuwe eigenaar wordt verbouwd om als woning te dienen. In de Blaskowitzbunker ging de belangstelling vooral uit naar de nog aanwezige technische apparatuur. Pas om vijf uur 's middags werd afscheid genomen van de laatste bezoeker.

De 'bunkertocht' in mei trok zoveel geïnteresseerden dat de groep in tweeën moest worden gesplitst. Hier krijgt een groep een inleiding van Frits van Kersen over de Duitse activiteiten in Hilversum. Op de achtergrond de fietsen van de groep die de bunker naast de bibliotheek aan de 's-Gravelandseweg aan het bekijken is. (foto: EJP)

Bram van der Schuyt en Ineke de Ronde beginnen hun wandeling door het centrum, 7 juni 2009.
(foto: Pieter Hoogenraad)

Perk in het centrum

Minder hectisch ging het toe bij de rondleiding die Bram van der Schuyt en Ineke de Ronde op 7 juni verzorgden langs plekken in het centrum waar de familie Perk haar sporen heeft achtergelaten. De aandacht voor hun verhaal was er echter niet minder om.

Zij slaagden erin in krap twee uur een *tour de horizon* te geven van de Hilversumse geschiedenis vanaf de Reformatie. Albertus Perk was een invloedrijke notaris, die van zijn kennis van het vastgoed in ons dorp handig gebruik maakte om zeer voordelige transacties te doen. Enerzijds kwamen die hem ten goede,

Ook de fietstocht langs de fabrieken in de wijk Over 't Spoor was goed bezocht. Hier wordt gestopt voor een uitleg over de Van Son inktfabriek aan de Kleine Drift.
(foto: Kees van Aggelen)

anderzijds leverden die ook een bijdrage aan de ontwikkeling van Hilversum. Bram en Ineke namen de deelnemers mee langs bekende plekken zoals de begraafplaats 'Gedenkt te Sterven', maar ook naar plekken waar zij nog nooit eerder waren geweest, zoals de achtertuin van het koetshuis aan de Albertus Perkstraat. Dat koetshuis behoorde ooit bij de Villa Erica, waar nu al vele decennia de Hilversumse bibliotheek is gevestigd.

Helaas betekende deze excursie het afscheid van Bram van der Schuyt als rondleider. De Hilversumse Historische Kring bedankt hem van harte voor zijn enthousiaste bijdrage aan Op Pad met Alberus Perk.

Industrie Over 't Spoor

Op zondag 5 juli werd door 99 deelnemers gefietst langs het industrieel verleden van de wijk Over 't Spoor. Verleden jaar werd door de rondleiders Frank Welgemoed en Egbert Pelgrim al gefietst rondom het centrum, waar toch ook behoorlijk wat industriële activiteiten hebben plaatsgevonden. Een verslag daarvan is te lezen op de website 'hilversum.industriecultuur.nl'.

Dit jaar was Over 't Spoor aan de beurt, een wijk waar traditiegetrouw nogal wat industrie is geweest. De rondleiders schetsten een beeld van wat eens was en lieten zien hoeveel er nog van die industriële traditie terug is te vinden. Ook van deze rondleiding zal een uitgebreid verslag geplaatst worden op 'www.hilversum.industriecultuur.nl'.

Wandeling over de begraafplaats Zuiderhof

Op de eerste zondag van augustus was er weer een overweldigende groep mensen die belangstelling had voor deze wandeling over de begraafplaats Zuiderhof. In het begin regende het een klein beetje, maar dat hield gelukkig snel op. Ongeveer 50 leden en 60 niet-leden waren aanwezig.

Piet Bakker, onze rondleider, begon met een globale uitleg over het gebouw van Dudok. Vervolgens kregen we in de aula nog meer van hem te horen. Het was voor alle aanwezigen een grote verrassing dat Piet een klein orgelconcertje ten gehore bracht. Voor vele aanwezigen was het niet bekend dat er een orgel verstoppt zit in de aula! Vervolgens begon de wandeling over de begraafplaats zelf.

Piet Bakker heeft veel kennis in huis over bomen en hij kon daar op een boeiende manier over vertellen. Ook over de aanleg van Zuiderhof (door Dudok ontworpen) wist Piet veel te vertellen. Om vier uur 's middags gingen de aanwezigen weer tevreden huiswaarts. Het was een boeiende middag.

De aula van de Zuiderhof, gezien vanaf de begraafplaats.
(coll. GM)

